

УДК 343.14

Руслан Павлович ЧИЧА,

кандидат юридичних наук, доцент,

Харківський національний університет внутрішніх справ

ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНІ СИСТЕМИ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ: ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ

Розглянуто актуальні питання імплементації елементів електронного документообігу в кримінальний процес України, з урахуванням останніх законодавчих ініціатив та тенденцій реформування національного кримінального судочинства.

Реформування кримінального судочинства України та його приведення у відповідність до міжнародних, європейських стандартів, вимагає поступового запровадження дієвих електронних, цифрових

технологій на всіх стадіях кримінального процесу. Останнім часом, відбувається активне обговорення та розробка пропозицій, законопроектів, які дозволять, у середньостроковій перспективі, запустити національну модель електронного кримінального провадження.

Не зважаючи на те, що чинний Кримінальний процесуальний кодекс України, уже містить та використовує елементи цифрової кримінальної процесуальної діяльності, такі як Єдиний реєстр досудових розслідувань, відеоконференції при провадженні окремих слідчих (розшукових) дій та інші, необхідні системні та масштабні зміни до закону. Такі зміни пропонуються проектом Закону про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо запровадження інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування № 5246 від 15.03.2021 року, який знаходиться на розгляді у Верховній Раді України.

Підчас підготовки вказаного документа було задекларовано, що його впровадження дозволить підвищити ефективність кримінального процесу, впорядкувати процедури, прискорити та покращити взаємодію між прокурором, слідчим та іншими учасниками кримінального провадження і в подальшому мінімізувати, а у майбутньому і повністю відмовитися від паперового провадження на стадіях досудового розслідування та розгляду справи у суді.

Так, законопроект пропонує закріпити правові основи використання учасниками процесу інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування, визначає функціональне призначення інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування, порядок надання доступу до матеріалів досудового розслідування, які зберігаються в інформаційно-телекомунікаційній системі, передбачає можливість інтеграції інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування з іншими інформаційними, інформаційно-телекомунікаційними системами. На думку авторів законопроекту це дозволить суттєво зменшити витрати на здійснення кримінального провадження, скоротити час на виконання процесуальних дій та процедур, підвищити ефективність захисту прав учасників провадження та кримінального судочинства в цілому.

Не зважаючи на, в цілому, позитивне враження від законопроекту, детальний аналіз його положень, викликає низку запитань, щодо його подальшого ефективного впровадження у практичну діяльність та належного функціонування.

Зокрема, в першу чергу, виникає питання щодо назви законопроекту та самої інформаційно-телекомунікаційної системи досудового розслідування, яка запроваджується в органах досудового

розслідування, прокуратури та судах. Відповідно її назва не відповідає сфері застосування, так як в судах здійснюється судове провадження.

Крім того, є питання щодо гармонізації запропонованої системи з уже існуючим Єдиним реєстром досудових розслідувань, яким чином забезпечуватиметься відсутність дублювання відомостей в ЄРДР та інформаційно-телекомунікаційній системі досудового розслідування. Логічним виглядає запровадження єдиної системи з організацією багаторівневого доступу. Ці положення потребують подальшої розробки.

Також необхідно враховувати перспективи запровадження інших електронних систем, наприклад, системи електронного кримінального судочинства eCase, яка буде інтегруватися з ЄРДР та автоматизованими системами судових органів. Запуск вказаної системи планується на базі НАБУ, САП та ВАС. З огляду на вище зазначене, потрібно визначити механізм взаємодії інформаційно-телекомунікаційних систем, випадки, у яких така взаємодія відбуватиметься, та обсяг взаємодії.

Очевидно, що запровадження електронної форми кримінального провадження потрібне і є тільки питанням часу. Але воно потребує зваженого, системного підходу, який передбачає підготовку плану поетапного запуску та поступового внесення змін і доповнень до законодавства України, з урахуванням вже існуючих, перевірених часом механізмів і тих зауважень які виникають в процесі підготовки.

Одержано 14.04.2021